

Kestävä kehitys?

Ympäristöministeriön sivuilta http://www.ymparisto.fi/fi-FI/ymparisto/kestava_kehitys/mita_on_kestava_kehitys löytyy määritelmä kestäväille kehitykselle:

Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa. Kestävää kehitystä käsiteltiin ensimmäisen kerran YK:n Brundtlandin komissiossa 1987. Komission työstä sai alkunsa prosessi, joka on edennyt vuorovaikutteisesti eteenpäin niin valtioissa, kunnissa kuin kansainvälisissä yhteyksissäkin. Kestävän kehityksen politiikka on kehittynyt ja muotoutunut vähitellen yhä kattavammaksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi.

Mutta, mitä kestävä kehitys on julkisessa hankinnassa?

Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan yleisimmin ympäristöarvoja ja niiden huomioimisella julkisissa hankinnoissa sitä, että tarjouspyyntöön on kirjattu ympäristöarvoja ja –vaatimuksia sertifioinneista ja ympäristöohjelmista. Usein näihin liitetään myös sosiaaliset näkökulmat, työllistäminen tai muu sosiaalisiin teemoihin liittyvä vaatimusmäärittely, mikäli se hankinnan kohteeseen soveltuu. Kuitenkin, jos miettii sanoja ”kestävä kehitys” niin asiaa pitäisi katsoa laajemmalla linssillä. Kestävä kehitys tarkoittaa myös kokonaisvaltaista hankinnan kohteen ja hankinnan toteutustavan vaikutusten arviointia. Mitä vaikutuksia sillä on yhteiskunnallisesti? Miten hankinnalla voidaan vaikuttaa kestävästi yhteiskuntaan ja tulevaisuuteen?

Käytettäessä verorahoja tuotteen tai palvelun kustannuksiin, on suuri vastuu myös toteuttaa hankinta yhteiskunnan kannalta edistäen kestävä kehitystä kaikilla sen osaluilla, tasapuolisesti ja syrjimättä. Hankintayksiköissä vaikutetaan mikro- ja makrotasolla yhteiskunnan tulevaisuuden rakentumiseen. Mahdollistamme pienten- ja keskisuurten yritysten taloudellisesti kannattavan toiminnan. Annamme hankinnoillemme mahdollisuuksia tuotekehitykselle ja innovaatiotoiminnalle?

Hankinnan kestävä kehityksen vaikuttavuuden arviointi ei aina tunnu hankintayksikön kannalta relevantilta tavalla lähestyä hankinnan määrittelyä. Useimmiten aikataulu on kiireinen, resurssit ovat rajalliset ja tietotaito vaikutusten arviointiin ei ole riittävä.

Uudistuneessa EU-direktiivissä huomioidaan hankintojen jakaminen osiin, jotta myös pk-yritysten olisi mahdollista päästä mukaan julkisiin hankintasopimuksiin. Jakamalla hankinta realistisesti osa-alueisiin annetaan myös pk-yrityksille mahdollisuuksia tarjota palveluitaan.

Kilpailuttamalla suuria kokonaisuuksia, edistetään kansainvälisten suuryritysten markkina-altausta. Kumpi näistä vaihtoehdoista hyödyttää omaa hankintayksikköä?

Direktiivit kieltävät alueellisen / paikallisen suosimisen. Emme saa antaa etulyöntiasemaa paikalliselle yritykselle, mutta miten voimme mahdollistaa heidän osallistumisensa kilpailuun? Toteuttamalla hankinnat sen suuruisina että paikallinen yritys voi ja uskaltaa tarjouspyyntöön vastata.

Voisiko vanhusten palveluasumisen toteuttaa kaksi tai kolme pientä yritystä? Mitä hyötyjä saavutamme jos edellytämme että yksi yritys hoitaa kaikki kuntamme vanhuspalveluasunnot? Pitäkö kaikkien päiväkotiemme ruoka tulla samalta palveluntuottajalta vai voiko ruokalapalvelun tuottajia olla muutama?

Olisiko riskienarvioinnin kannalta jopa hyvä jos sopimuksia olisi muutaman tuottajan kanssa? Mitä muuta on kestävä kehitys? Onko se hyvää sopimusyhteistyötä koko sopimusajan, jolloin vaikutetaan lopputuotteen hyvään laatuun? Olisiko se toimivia sopimusehtoja joilla palkittaisiin hyvästä työstä ja ”rangaistaisiin” laadun puutteista siten että verorahoilla saataisiin oikeasti sitä mistä maksetaan, kilpailukykyiseen hintaan. Eikö sekin ole kestävä kehityksen huomioimista ja paremman tulevaisuuden rakentamista.

JULKISTEN HANKINTOJEN AMMATTITAITOA ORGANISAATIOSI HYÖDYKSI

www.juhaconsulting.fi

Mia Koljonen 4/2015